

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 13 0 U 004538 17 Uvp
Banjaluka, 18.12.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Strahinje Ćurkovića, kao članova vijeća, uz učešće Duške Mutić kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Zadruga K. u likvidaciji S., koju zastupa likvidacioni upravnik R.J. iz T., ..., a njega punomoćnik M.R. advokat iz D., ulica ... (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 04.05.2017. godine tužene Uprave, u predmetu oglašavanja rješenja ništavim, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Doboju broj 13 0 U 004538 17 U od 31.07.2017. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 18.12.2019. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Doboju broj 13 0 U 004538 17 U od 31.07.2017. godine preinačava, tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

Obavezuje se tužena da tužiocu nadoknadi troškove postupka u iznosu od 877,50 KM, u roku od 30 dana od dana prijema ove presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Obrazloženje

Pobijanom presudom (stavom 1. izreke) odbijena je tužba podnesena protiv uvodno označenog akta tužene, kojim je odbijena žalba tužioca, kao i žalba Opštine S., obje izjavljene protiv rješenja Područne jedinice D. broj ... od 24.03.2017. godine. Tim prvostepenim rješenjem, u postupku provedenom po službenoj dužnosti, (tačkom 1. dispozitiva) oglašava se ništavim rješenje o provedenoj promjeni ove Područne jedinice broj ... od 05.04.2000. godine, kojim je provedena promjena u katastarskom operatu po spisku promjena 5/2000 tako što je kao posjednik nepokretnosti iz posjedovnog lista broj 53 k.o. S. upisana Zadruga K., S.; (tačkom 2. dispozitiva) briše se naprijed navedena promjena u katastarskom operatu, odnosno poništava se pravna posljedica koju je rješenje o provedenoj promjeni proizvelo, kao i postojeći spisak promjena 5/2000 za k.o. S., a upis posjeda nepokretnosti iz p.l. broj 53 k.o. S. vraća se na prethodno stanje; a (tačkom 3. dispozitiva) odbija se zahtjev Zadruga K., S. da se na osnovu sporazumnog ugovora i aneksa tog ugovora zaključenog 25.01.1993. godine između Zadruga B., D. i Zadruga „M.“ S., upiše kao posjednik nepokretnosti iz posjedovnog lista broj 53 k.o. S. Stavom 2. izreke pobijane presude odbijen je zahtjev tužioca za nadoknadu troškova upravnog spora u iznosu od 877,50 KM.

Odbijanje tužbe sud je obrazložio razlozima da je zakonito postupila tužena kada je ostavila na snazi rješenje prvostepenog organa od 24.03.2017. godine, kojim je pozivom na odredbu člana 252. tačka 3. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 13/02, 87/07 i 50/10 - u daljem tekstu: ZOUP), oglašeno ništavim rješenje Područne jedinice D. od 05.04.2000. godine, kojim je provedena promjena u katastarskom operatu na temelju sporazumnog ugovora i aneksa ugovora od 25.01.1993. godine zaključenog između Zadruga B., D. i Zadruga „M.“ S., jer je prvostepeni organ pravilno zaključio i valjano

obrazložio da isto rješenje „nije ni moglo biti doneseno“, obzirom da predmetni ugovor koji je bio osnov za donošenje rješenja o provođenju promjene nije bio ovjeren i nije sadržavao podatke o nepokretnostima koje se prenose (broj katastarskih čestica, površina, naziv istih, kao i naziv katastarske opštine), a koji uslovi su morali biti ispunjeni da bi se ugovor proveo u katastarskom operatu, kako su to propisivale odredbe člana 11. i 20. Zakona o održavanju premjera i katastra zemljišta („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 19/96 i 15/10). Podržavajući stav tužene, sud je dodao da promet po navedenom ugovoru i aneksu ugovora „nije mogao biti izvršen“, jer je prenosilac prava, ovdje Zadruga B., D., bila dužna da shodno odredbi člana 23. stav 2. Zakona o prometu nepokretnosti („Službeni list SR BIH“ broj 38/78), ovaj ugovor kojim se otuđuju nepokretnosti iz društvene svojine, dostavi javnom pravobraniocu na čijem se području nalaze nepokretnosti, a bez kojeg dokaza se ugovor nije mogao ovjeriti, niti provesti u zemljišnim i drugim javnim knjigama, a što tuženoj, odnosno njenom prvostepenom organu daje ovlašćenje da oglasi ništavim rješenje od 05.04.2000. godine i da na taj način spriječi nekontrolisano raspolaganje državnom svojinom.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tužilac pobija njenu zakonitost zbog pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu iznosi da je ista nezakonita, jer je nižestepeni sud uprkos nespornoj okolnosti da je nad tužiocem rješenjem Okružnog privrednog suda u Doboju iz 2016. godine otvoren postupak likvidacije, zaključio da to nije od uticaja na rješavanje predmetne upravne stvari, jer je u konkretnom slučaju navodno nesporno utvrđeno da su ispunjeni uslovi iz odredbe člana 252. tačka 3. ZOUP za oglašavanje ništavim rješenja Područne jedinice D. od 05.04.2000. godine, što nije tačno, a na što je ukazano tužbom. Odredba člana 252. tačka 3. ZOUP propisuje da se ništavim oglašava rješenje čije izvršenje nije moguće, što se nikako ne odnosi na predmetno rješenje Područne jedinice D. koje je po zahtjevu tužioca doneseno dana 05.04.2000. godine, a na osnovu njega je izvršena promjena upisa u katastarskom operatu, što znači da je isto izvršeno. Ponavlja svoj tužbeni navod da je institut oglašavanja rješenja ništavim propisan odredbom člana 252. ZOUP iz pet taksativno navedenih razloga i da samo u slučaju da se ispuni neki od tih razloga nadležni organ može oglasiti rješenje ništavim, a ne u drugim slučajevima izvan ove zakonske odredbe, kako je to ovdje učinjeno, kada su organi zaključili da prvostepeno rješenje od 05.04.2000. godine nije ni moglo biti doneseno, jer ugovor i aneks ugovora od 25.01.1993. godine navodno nisu mogli biti valjan pravni osnov za provođenje promjene. Podržavajući pogrešne zaključke tužene, sud je bez utvrđivanja činjenice da li je Zadruga B., D. uopšte poslovala kao subjekt u društvenoj svojini, dalje sam iznio neke nove razloge koji se svode na to da su predmetni ugovor i aneks ugovora od 25.01.1993. godine morali biti dostavljeni pravobraniocu radi davanja saglasnosti u smislu odredbe člana 23. stav 2. Zakona o prometu nepokretnosti, da bi bili ovjereni i provedeni, što predstavlja pogrešno zaključivanje, jer Zadruga B., D. nije poslovala kao subjekt u društvenoj svojini, pa nije ni bila obavezna tražiti mišljenje pravobranioca, koje mišljenje se i kad se radilo o subjektima koji posluju u državnoj, odnosno društvenoj svojini, tražilo samo u slučaju ako su ispunjeni uslovi iz odredbe člana 22. ovog zakona vezani za ugovorenu cijenu nepokretnosti. Dodaje da sud odluku o ništavosti rješenja od 05.04.2000. godine opravdava iznošenjem novih činjenica koje i da su tačne nisu razlog za ništavost ovog akta, konačno podržavajući pogrešan zaključak organa uprave da su ispunjeni uslovi iz odredbe člana 252. tačka 3. ZOUP za oglašavanje ništavim pomenutog rješenja, iako je takav zaključak neosnovan, kako je naprijed izneseno. Zbog navedenog predlaže da ovaj sud zahtjev uvaži i pobijanu presudu ukine, te predmet vrati na ponovno odlučivanje.

Tužena u odgovoru na zahtjev ističe da ostaje kod navoda datih u obrazloženju osporenog rješenja koje je bilo predmet ocjene pobijane sudske odluke.

Opština S., zainteresovano lice, putem Pravobranilaštva, dostavila je odgovor na zahtjev u kome iznosi da je isti neosnovan, a pobijana odluka zakonita, jer je sud argumentovano podržao pravilne zaključke organa uprave da su ispunjeni uslovi za oglašavanje ništavim rješenja Područne jedinice D. od 05.04.2000. godine. Konačno predlaže da ovaj sud zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovore na zahtjev, pobijanu presudu, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka u spisu predmeta proizilazi da je nižestepeni sud odbio tužbu podnesenu protiv osporenog akta tužene od 04.05.2017. godine, zaključujući da je istim osnovano podržana odluka prvostepenog organa od 24.03.2017. godine, a koji zaključak suda je donesen pogrešnom primjenom materijalnog prava.

Ovo stoga što je rješenjem od 24.03.2017. godine Područna jedinica D., rješavajući po službenoj dužnosti, oglasila ništavim svoje rješenje od 05.04.2000. godine, kao i sve pravne posljedice koje je ono proizvelo, nalazeći da su ispunjeni uslovi za takvo postupanje propisani odredbom člana 252. tačka 3. ZOUP, u vezi sa odredbama člana 253. stav 1. i 254. stav 1. istog zakona. Nije sporno da odredba člana 252. tačka 3. ZOUP propisuje da će se ništavim oglasiti rješenje čije izvršenje nije moguće, sporno je to što se ova odredba uopšte ne odnosi, niti može primijeniti na rješenje Područne jedinice D. od 05.04.2000. godine. To rješenje je doneseno po zahtjevu tužioca podnesenom prvostepenom organu dana 04.04.2000. godine, istim je provedena promjena u katastarskom operatu na temelju ugovora i aneksa ugovora zaključenih između Zadruga B., D. i Zadruga „M.“ S. dana 25.01.1993. godine (čija pravna valjanost do danas nije osporena pred nadležnim sudom), ono nije pobijano žalbom i kao takvo je izvršeno 17 godina prije pokretanja ovog postupka, usljed čega otpada mogućnost da se isto oglasi ništavim pozivom na odredbu člana 252. tačka 3. ZOUP, kako je to učinio prvostepeni organ, a podržala tužena.

Obrazloženje prvostepenog organa koje podržava tužena, da su ispunjeni uslovi za oglašavanje ništavim rješenja od 05.04.2000. godine, jer predmetni ugovor i aneks ugovora od 25.01.1993. godine nisu ovjereni i jer u njima nisu označene nepokretnosti koje se prenose prema podacima premjera i katastra zemljišta, nije pravilno, obzirom da te okolnosti nisu osnov iz odredbe člana 252. tačka 3. ZOUP za oglašavanje ništavim rješenja od 05.04.2000. godine, pa nema mjesta primjeni ovog instituta na konkretan slučaj. Te okolnosti su eventualno mogle biti osnov za žalbu protiv tog rješenja koja nije izjavljena, ili pak osnov za podnošenje tužbe nadležnom sudu za utvrđivanje ništavosti tog ugovora i aneksa ugovora koja, prema podacima spisa, nije podnesena, a svakako je bila na raspolaganju svim subjektima koji su smatrali da je predmetni ugovor nezakonit i da su istim oštećeni.

Dakle, umjesto da sankcioniše ovakvo nezakonito postupanje tužene i poništi osporeni akt, nižestepeni sud postupa drugačije i podržava zaključke organa uprave, sam dalje dodajući razloge zbog čega ugovor i aneks ugovora od 25.01.1993. godine smatra nezakonitim, ukazujući na odredbe člana 23. stav 2. Zakona o prometu nepokretnosti, čime se nedozvoljeno upustio u rješavanje pitanja koja nisu bila, niti mogu biti predmet upravnog postupka, odnosno upravnog spora, a na što sve osnovano ukazuje tužilac u zahtjevu.

Kod takvog stanja stvari, po ocjeni ovog suda, u pobijanoj presudi je ostvaren razlog njene nezakovitosti predviđen odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca uvažava i pobijana presuda preinačava tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava, na osnovu odredbe člana 40. stav 1. i 2. istog zakona.

Odluka o troškovima spora iz stava 2. izreke presude se zasniva na odredbi člana 49. i 49a. stav 1. ZUS i u vezi sa članom 397. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 58/03 - 61/13), koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu odredbe člana 48. ZUS, obzirom da je tužilac uspio u sporu, a postavio je opredjeljen zahtjev za nadoknadu troškova. Postavljenim troškovnikom dostavljenim uz tužbu potražuje se samo trošak sastava tužbe od strane advokata u iznosu od 877,50 KM. Shodno tome, dosuđeni iznos se odnosi na trošak sastava tužbe od strane advokata 300 bodova prema Tarifnom broju 3. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/05 - u daljem tekstu: Tarifa), trošak na ime paušalne nagrade prema Tarifnom broju 12. Tarife 75 bodova, što ukupno iznosi 375 bodova. Na osnovu člana 14. Tarife vrijednost boda iznosi 2,00 KM, slijedom čega je sud tužiocu na ime troškova zastupanja od strane advokata priznao ukupno 750 KM, kojem iznosu se dodaje trošak PDV shodno članu 6. Tarife u iznosu 127,5 KM, što konačno daje 877,50 KM, koliko je i dosuđeno.

Zapisničar
Duška Mutić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić